

2013 m. rugsėjo 19 d.*

Byloje C-140/12

Pensionsversicherungsanstalt

prieš

Peter Brey

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič, teisėjai E. Jarašiūnas, A. Ó Caoimh (pranešėjas), C. Toader ir C. G. Fernlund,

generalinis advokatas N. Wahl,

posėdžio sekretorė A. Impellizzeri, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. kovo 7 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- P. Brey, atstovaujamo advokato C. Rappold,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamą G. Hesse,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamą T. Henze ir J. Möller,
- Airijos, atstovaujamą E. Creedon, padedamus SC A. Collins ir BL G. Gilmore,

* Proceso kalba: vokiečių.

- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos M. Tassopoulou,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. Noort ir C. Wissels,
- Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Falk ir H. Karlsson,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos C. Murrell ir J. Coppel,
- Europos Komisijos, atstovaujamos V. Kreuschitz ir C. Tufvesson,

susipažinęs su 2013 m. gegužės 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46), 7 straipsnio 1 dalies b punkto išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant P. Brey ir *Pensionsversicherungsanstalt* (Pensijų draudimo tarnyba) ginčą dėl šios institucijos atsisakymo skirti jam Austrijos įstatymuose numatytą kompensacinį priedą (*Ausgleichzulage*) prie jo Vokietijos mokamos senatvės pensijos.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2004/38

- 3 Pagal Direktyvos 2004/38 10, 16, 20 ir 21 konstatuojamąsias dalis:

„(10) <...> savo teisėmis gyventi besinaudojantys asmenys neturėtų tapti nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai per pradinį gyvenimo joje laikotarpį. Todėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisė gyventi šalyje ilgesnį kaip trijų mėnesių laikotarpį turėtų būti suteikiama taikant tam tikrus reikalavimus.

<...>

- (16) Tol, kol turintieji teisę gyventi šalyje netampa nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai, jie neturėtų būti išsiunčiami iš šalies. Todėl išsiuntimo iš šalies priemonė neturėtų būti automatinė socialinės paramos sistemos regreso teisės [kreipimosi dėl socialinės paramos] pasekmė. Priimančioji valstybė narė turėtų išnagrinėti, ar tai nėra laikini sunkumai, ir atsižvelgti į gyvenimo joje trukmę, asmenines aplinkybes ir suteiktos paramos dydį, kad nuspręstų, ar asmuo tapo nepagrįsta našta jos socialinės paramos sistemai ir tęstų jo išsiuntimo iš šalies procedūrą [ir prireikus galėtų išsiųsti jį iš šalies]. Išsiuntimo iš šalies

priemonė jokių būdu neturėtų būti taikoma darbuotojams, savarankiškai dirbantiems ar ieškantiems darbo, kaip apibrėžta Teisingumo Teismo, išskyrus valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežastis.

<...>

(20) Laikantis diskriminavimo pilietybės pagrindu draudimo, visi Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai, gyvenantys valstybėje narėje remiantis šia direktyva, toje valstybėje narėje turėtų būti laikomi lygiaverčiais piliečiams Sutarties reglamentuojamose [taikymo] srityse, taikant tokias specialiąsias nuostatas [nepažeidžiant tokių specialiųjų nuostatų], kurias aiškiai numato Sutartis ir antrinė teisė.

(21) Tačiau priimančiajai valstybei narei paliekama teisė nuspręsti, ar ji suteiks socialinę paramą per pirmuosius tris gyvenimo joje mėnesius (ar ilgesnį laiką ieškantiems darbo) Sąjungos piliečiams, kurie nėra darbuotojai ar savarankiškai dirbantieji arba išlaiko tą statusą, ar jų šeimos nariams arba paramą studijoms, įskaitant profesinį parengimą, iki teisės nuolatos gyventi šalyje įgijimo.“

4 Šios direktyvos 7 straipsnio „Teisė gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius“ 1 dalies b punkte nustatyta:

„Visi Sąjungos piliečiai turi teisę gyventi kitos valstybės narės šalyje [teritorijoje] ilgiau kaip tris mėnesius, jei jie:

<...>

b) turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai ir turi visavertį sveikatos draudimą priimančiojoje valstybėje narėje“.

5 Direktyvos 2004/38 8 straipsnyje „Sąjungos piliečiams taikomi administraciniai formalumai“ numatyta:

„1. Nepažeidžiant 5 straipsnio 5 dalies, jei šalyje gyvenama ilgiau kaip tris mėnesius, priimančioji valstybė narė gali reikalauti Sąjungos piliečių užsiregistruoti atitinkamose institucijose.

2. Registracijos terminas turi būti ne trumpesnis kaip trys mėnesiai nuo atvykimo dienos. Registracijos sertifikatas turi būti išduodamas nedelsiant, nurodant užsiregistruojančio asmens vardą, pavardę, adresą ir registracijos datą. Nesilaikant registracijos reikalavimų, atitinkamam asmeniui gali būti taikomos proporcingos ir nediskriminacinės sankcijos.

3. Registracijos sertifikatui išduoti valstybės narės gali tik reikalauti, kad:

<...>

— Sąjungos piliečiai, kuriems taikomas 7 straipsnio 1 dalies b punktas, pateiktą galiojančią tapatybės kortelę ar pasą ir įrodymą, kad jie atitinka ten nurodytus reikalavimus,

<...>

4. Valstybės narės negali nustatyti tam tikros sumos, kurią jos laiko „pakankamais ištekliais“, tačiau turi atsižvelgti į atitinkamo asmens asmeninę padėtį. Visais atvejais ši suma neturi būti didesnė už ribą, žemiau kurios priimančiosios valstybės narės piliečiams turi būti suteikiama socialinė parama arba, kai šis kriterijus netaikomas, didesnė už priimančiosios valstybės narės mokamą mažiausiąją socialinio draudimo išmoką.

<...>“

- 6 Direktyvos 2004/38 14 straipsnyje „Teisės gyventi šalyje išlaikymas“ nustatyta:

„<...>

2. Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai [turi] 7, 12 ir 13 straipsniuose numatytą teisę gyventi šalyje tol, kol jie atitinka ten nustatytus reikalavimus.

Ypatingais atvejais, kai yra pagrįstai abejojama, ar Sąjungos pilietis ar jo šeimos nariai atitinka 7, 12 ir 13 straipsniuose nustatytus reikalavimus, valstybės narės gali patikrinti, ar šių reikalavimų laikomasi. Toks tikrinimas neatliekamas sistemaiškai.

3. Išsiuntimo iš šalies priemonė neturi būti Sąjungos piliečio ar jo šeimos nario pasinaudojimo [siektis pasinaudoti] priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistema automatinė pasekmė.

<...>“

- 7 Pagal šios direktyvos 24 straipsnį „Vienodas traktavimas [požiūris]“:

„1. Taikant tokias specialiąsias nuostatas, kurios aiškiai numatytos Sutartyje ir antriniuose [antrinės] teisės aktuose, visiems Sąjungos piliečiams, pagal šią direktyvą gyvenantiems priimančiosios valstybės narės teritorijoje, Sutarties taikymo srityje taikomas vienodas traktavimas [požiūris] kaip ir tos valstybės narės piliečiams. Ši teisė suteikiama ir šeimos nariams, kurie nėra valstybės narės piliečiai ir turi teisę gyventi šalyje arba nuolatinio gyvenimo šalyje teisę.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, priimančioji valstybė narė neįpareigojama suteikti socialinės paramos teises [teisės] per pirmuosius tris gyvenimo šalyje mėnesius arba, kai taikytina, ilgesnį 14 straipsnio 4 dalies b punkte numatytą laikotarpį, ir neįpareigojama iki įgyjant nuolatinio gyvenimo šalyje teisę suteikti paramą studijoms, įskaitant profesinį parengimą, susidedančią iš studento stipendijų ar paskolų [teikiamą kaip studento stipendiją ar paskolą], asmenims, išskyrus darbuotojus, savarankiškai dirbančiuosius, tokį statusą išlaikančius asmenis ir [arba] jų šeimos narius.

<...>“

Reglamentas (EB) Nr. 883/2004:

- 8 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72) nuo 2010 m. gegužės 1 d. pakeistas 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeistas ir atnaujintas 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 3, toliau – Reglamentas Nr. 1408/71).
- 9 Reglamento Nr. 883/2004, iš dalies pakeisto 2010 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1244/2010 (OL L 338, p. 35, toliau – Reglamentas Nr. 883/2004) 1 straipsnyje „Apibrėžimai“ nustatyta:

„Šiame reglamente:

<...>

j) „gyvenamoji vieta“ – vieta, kurioje asmuo paprastai gyvena;

<...>“

10 Šio reglamento 3 straipsnyje „Taikymo sritys“ nustatyta:

„1. Šis reglamentas taikomas visiems teisės aktams, kurie apima šias socialinės apsaugos sritis:

<...>

d) senatvės išmokas;

<...>

2. Jei XI priede nenustatyta kitaip, šis reglamentas taikomas bendrosioms ir specialioms socialinės apsaugos sistemoms, nepaisant to, ar jos susijusios su įmokų mokėjimu, bei sistemoms, susijusioms su darbdavio ar laivo savininko įsipareigojimais.

3. Šis reglamentas taip pat taikomas specialioms neįmokinėms išmokoms pinigais, numatytoms 70 straipsnyje.

<...>

5. Šis reglamentas netaikomas:

a) socialinei paramai ir medicininei pagalbai ar;

<...>“

11 Minėto reglamento 4 straipsnyje „Vienodas požiūris“ numatyta:

„Jeigu šiame reglamente nenumatyta kitaip, asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, pagal bet kurios valstybės narės teisės aktus priklauso tos pačios išmokos ir prievolės, kaip ir tos valstybės piliečiams.“

12 To paties reglamento 70 straipsnyje nustatyta:

„1. Šis straipsnis taikomas specialioms neįmokinėms išmokoms pinigais, mokamoms pagal teisės aktus, kurie dėl jų taikymo srities, tikslų ir (arba) teisių įgijimo sąlygų turi ir 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų socialinės apsaugos, ir socialinės paramos teisės aktų savybių.

2. Šiame skyriuje „specialios neįmokinės išmokos pinigais“ – išmokos, kurios:

a) yra skirtos teikti:

i) papildomą, pakaitinį arba pagalbinį draudimą nuo rizikos, kurią apima 3 straipsnio 1 dalyje nurodytoms [nurodytos] socialinės apsaugos sritys, ir garantuoja atitinkamiems asmenims minimalias pragyvenimo pajamas atsižvelgiant į atitinkamos valstybės narės ekonominę ir socialinę padėtį;

arba

ii) tik specialią apsaugą neįgaliesiems, glaudžiai susijusią su minėto asmens socialine aplinka atitinkamoje valstybėje narėje,

ir

- b) finansuojamos tik iš privalomųjų mokesčių, skirtų padengti bendrąsias viešąsias išlaidas, o išmokų skyrimo ir skaičiavimo sąlygos nepriklauso nuo išmokos gavėjo įmokų. Tačiau išmokos, skiriamos kaip įmokinės išmokos priedas, vien dėl šios priežasties nelaikomos įmokinėmis,

ir

- c) yra išvardytos X priede.

3. Šios antraštinės dalies 7 straipsnis ir kiti skyriai netaikomi išmokoms, nurodytoms šio straipsnio 2 dalyje.

4. 2 dalyje nurodytos išmokos mokamos tik toje valstybėje narėje, kurioje atitinkami asmenys gyvena, pagal jos teisės aktus. Tokias išmokas savo lėšomis moka gyvenamosios vietos įstaiga.“

- 13 Reglamento Nr. 883/2004 X priede „Specialios neįmokinės išmokos pinigais“, kiek tai susiję su Austrijos Respublika, nustatyta: „Kompensacinis priedas (1955 m. rugsėjo 9 d. Federalinis aktas dėl bendrojo socialinio draudimo [Bendrasis socialinio draudimo įstatymas] – ASVG <...>)“.

Austrijos teisė

- 14 Bendrojo socialinio draudimo įstatymo (*Allgemeines Sozialversicherungsgesetz, BGBl. 189/1955*), nuo 2011 m. sausio 1 d. iš dalies pakeisto 2011 m. Biudžeto įstatymu (*Budgetbegleitgesetz 2011, BGBl. 111/2011*) (toliau – ASVG), 292 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad jei senatvės pensija ir kitos ją gaunančio asmens pajamos, atskaičius mokesčius, taip pat kitos sumos, į kurias turi būti atsižvelgta, nesiekia referencinio tarifo dydžio, pensijos gavėjas turi teisę gauti kompensacinį priedą, lygų referencinio tarifo ir asmeninių pajamų skirtumui, jei teisėtai ir įprastai gyvena Austrijoje.
- 15 Apsigyvenimo ir gyvenimo šalyje įstatyme (*Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz*), iš dalies pakeistame 2011 m. Biudžeto įstatymu (toliau – NAG), be kita ko, įtvirtintos tokios reikšmingos nuostatos:

„51 straipsnis. 1. Pagal Teisės laisvai judėti direktyvą [Europos ekonominės erdvės, toliau – EEE] piliečiai turi teisę gyventi šalyje ilgiau negu tris mėnesius, jeigu jie:

<...>

- 2) turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams ir visavertį sveikatos draudimą, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį nereikalautų socialinės paramos ar kompensacinių priedų; arba

<...>

Registracijos sertifikatas

53 straipsnis. 1. EEE piliečiai, turintys Sąjungos teisėje įtvirtintą teisę gyventi šalyje (51 ir 52 straipsniai), jeigu jie federalinėje teritorijoje gyvena ilgiau kaip tris mėnesius, privalo apie tai pranešti tarnybai per keturis mėnesius nuo atvykimo. Jeigu sąlygos įvykdytos (51 arba 52 straipsniai), tarnyba, gavusi prašymą, išduoda registracijos sertifikatą.

2. Siekiant įrodyti Sąjungos teisėje įtvirtintą teisę gyventi šalyje, pateikiamas galiojantis asmens dokumentas arba pasas ir tokie dokumentai:

<...>

- 2) pagal 51 straipsnio 1 dalies 2 punktą: pažymos apie pakankamus išteklius ir visavertį sveikatos draudimą;

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 16 P. Brey ir jo sutuoktinė, abu Vokietijos piliečiai, 2011 m. kovą persikėlė gyventi iš Vokietijos į Austriją. P. Brey Vokietijoje gauna 862,74 euro, neatskaičius mokesčių, per mėnesį invalidumo pensiją ir 225 eurų dydžio mėnesinę slaugos išmoką. Kitų pajamų ar kapitalo pora neturi. P. Brey sutuoktinė Vokietijoje gavo bazinę išmoką, tačiau nuo 2011 m. balandžio 1 d. ši išmoka nebebuvo mokama dėl to, kad ji persikėlė į Austriją. Austrijoje pora gyvena bute, už kurio nuomą moka 532,29 euro per mėnesį.
- 17 2011 m. kovo 2 d. sprendimu *Pensionsversicherungsanstalt* atmetė P. Brey prašymą skirti kompensacinį priedą nuo 2011 m. balandžio 1 d. motyvuodama tuo, kad dėl nedidelės pensijos P. Brey neturi pakankamų išteklių, kad galėtų teisėtai gyventi Austrijoje.
- 18 2011 m. kovo 22 d. *Bezirkshauptmannschaft Deutschlandsberg* (Doičlandsbergo rajono administracija) P. Brey ir jo sutuoktinei išdavė EEE piliečio registracijos sertifikatą pagal NAG.
- 19 P. Brey pateikė skundą dėl 2011 m. kovo 2d. sprendimo. 2011 m. spalio 6 d. sprendimu *Oberlandesgericht Graz* paliko galioti *Landesgericht für Zivilsachen Graz* pirmojoje instancijoje priimtą sprendimą ir pakeitė 2011 m. kovo 2 d. sprendimą taip, kad *Pensionsversicherungsanstalt* privalo mokėti P. Brey 326,82 euro dydžio kompensacinį priedą nuo 2011 m. balandžio 1 d.
- 20 *Pensionsversicherungsanstalt* dėl šio sprendimo pateikė kasacinį skundą *Oberster Gerichtshof*.
- 21 Prašyme priimti prejudicinį sprendimą šis teismas primena, kad Teisingumo Teismas 2004 m. balandžio 29 d. Sprendime *Skalka* (C-160/02, Rink. p. I-5613) kompensacinį priedą pripažino „specialia neįmokine išmoka, kaip tai suprantama pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 4 straipsnio 2a dalį (dabar – Reglamento Nr. 883/2004 70 straipsnis), nes jis papildo senatvės ar invalidumo pensiją ir yra socialinės paramos pobūdžio, kadangi turi užtikrinti gavėjui minimalų pragyvenimo lygį, jeigu jo pensija nepakankama.
- 22 Todėl, anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, jo nagrinėjamoje byloje kyla klausimas, ar Sąjungos teisės aktuose, kuriuose reglamentuojama teisė gyventi šalyje, vartojama ta pati socialinės paramos sąvoka kaip Sąjungos socialinės apsaugos teisės aktuose.
- 23 Jei ši sąvoka abiejose srityse turi būti suprantama vienodai, minėtas teismas teigia, kad kompensacinis priedas negali būti laikomas socialine parama, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2004/38, nes jis turi socialinės apsaugos požymių ir patenka į Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sritį. Todėl teisė gauti kompensacinį priedą neturi įtakos teisei gyventi šalyje.
- 24 Tačiau minėtas teismas mano, kad sąvokai „socialinė parama“ būtų galima suteikti savarankišką turinį, atsižvelgiant į Direktyvos 2004/38 tikslus užkirsti kelią tam, kad asmenys, nemokėję socialinio draudimo įmokų priimančiojoje valstybėje narėje, taptų pernelyg didele našta tos valstybės biudžetui. Dėl šio tikslo teisės aktuose, kuriuose reglamentuojama teisė gyventi šalyje, ši sąvoka turėtų būti suprantama kaip bazinė išmoka, valstybės mokama iš bendrųjų pajamų, kurią gauti gali visi gyventojai, remdamiesi turima teise ar esant poreikiui, neatsižvelgiant į tai, ar ši išmoka susijusi su tam tikra socialinės apsaugos rizika. Tokiu atveju kompensacinis priedas laikytinas socialine parama, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2004/38.

- 25 Šiomis aplinkybėmis *Oberster Gerichtshof* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar kompensacinis priedas laikomas „socialine parama“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 <...> 7 straipsnio 1 dalies b punktą?“

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl klausimo turinio

- 26 Pateikdamas klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori sužinoti, ar Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies b punktą reikia aiškinti taip, kad sąvoka „socialinė parama“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, apima išmoką, kaip antai kompensacinį priedą, numatytą ASVG 292 straipsnio 1 dalyje.
- 27 Šis klausimas pateiktas nagrinėjant ginčą, kilusį, kai kompetentingos Austrijos valdžios institucijos atsisakė skirti šią išmoką kitos valstybės piliečiui P. Brey motyvuodamos tuo, kad, nepaisant jam išduoto registracijos sertifikato, šis asmuo negalėjo būti laikomas „teisėtai“ gyvenančiu Austrijoje, kaip tai suprantama pagal minėtą ASVG 292 straipsnio 1 dalį, nes, remiantis NAG 51 straipsniu, teisė gyventi Austrijoje ilgiau kaip tris mėnesius siejama su aplinkybe, kad suinteresuotasis asmuo, be kita ko, turi „pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams <...>, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį nereikala būtų socialinės paramos ar kompensacinių priedų“.
- 28 Neginčijama, kad šia nuostata siekiama perkelti į Austrijos teisę Direktyvos 2004/83/EB 7 straipsnio 1 dalies b punktą, pagal kurį visi Sąjungos piliečiai turi teisę gyventi kitos valstybės narės šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, jei turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai.
- 29 Iš to matyti, kad nors pagrindinėje byloje tiesiogiai nenagrinėjama P. Brey teisė gyventi šalyje, nes ginčas susijęs tik su kompensacinio priedo skyrimu, pačioje nacionalinėje teisėje įtvirtinta tiesioginė šios išmokos gavimo ir teisėto gyvenimo Austrijoje ilgiau kaip tris mėnesius sąlygų sąsaja. Kompensacinio priedo skyrimas susietas su sąlyga, kad suinteresuotasis asmuo turi atitikti minėtos teisės gyventi šalyje sąlygas. Šiuo klausimu iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo išdėstytų paaiškinimų matyti, kad, remiantis parengiamaisiais dokumentais dėl NAG 51 straipsnio 1 dalies 2 punkto pakeitimo iš dalies nuo 2011 m. sausio 1 d., dėl to, kad šioje nuostatoje aiškiai minimas kompensacinis priedas, ja siekiama užkirsti kelią situacijai, kai kitos valstybės narės pilietis galėtų naudotis teise gyventi Austrijoje pagal Sąjungos teisę, paprašęs skirti jam kompensacinį priedą, kol gyvena šalyje.
- 30 Tokiomis aplinkybėmis matyti, kad pagrindinės bylos baigtis priklauso nuo to, ar valstybė narė gali neskirti kompensacinio priedo kitų valstybių narių piliečiams motyvuodama tuo, kad, kaip P. Brey atveju, nepaisant to, jog jiems išduotas registracijos sertifikatas, jie neatitinka teisėto gyvenimo nacionalinėje teritorijoje ilgiau kaip tris mėnesius sąlygų, nes tam, kad galėtų naudotis tokia teise, atitinkamas asmuo privalo turėti pakankamai išteklių, kad, be kita ko, neprašytų kompensacinio priedo. Nagrinėjant šį klausimą reikia ištirti šios išmokos pobūdį, dėl kurio kilo klausimas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 31 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal SESV 267 straipsnyje įtvirtintą nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrą pastarasis turi pateikti nacionaliniam teismui naudingą atsakymą, kuris leistų šiam išspręsti nagrinėjamą bylą. Tokiu atveju Teisingumo Teismui

prireikus gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus (žr., be kita ko, 2007 m. kovo 8 d. Sprendimo *Campina*, C-45/06, Rink. p. I-2089, 30 punktą ir 2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *Fuß*, C-243/09, Rink. p. I-9849, 39 punktą).

- 32 Todėl reikia performuluoti pateiktą klausimą taip, kad juo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Sąjungos teisė, konkrečiai kalbant, Direktyvos 2004/38 nuostatos, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiami valstybės narės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos kompensacinis priedas, numatytas ASVG 292 straipsnio 1 dalyje, neskiriamas ekonomiškai neaktyviam kitos valstybės narės piliečiui motyvuojant tuo, kad, nepaisant to, jog jam išduotas registracijos sertifikatas, jis neatitinka teisėto gyvenimo pirmojoje valstybėje narėje ilgiau kaip tris mėnesius sąlygų, nes tokia teisė gyventi šalyje yra susieta su reikalavimu tokiam piliečiui turėti pakankamai išteklių, kad neprašytų minėtos išmokos.

Dėl ekonomiškai neaktyvaus Sąjungos piliečio teisės priimančiojoje valstybėje narėje gauti tokią išmoką, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje

- 33 Visų pirma primintina, jog minėtame Sprendime *Skalka* Teisingumo Teismas nusprendė, kad ASVG 292 straipsnio 1 dalyje numatytas kompensacinis priedas patenka į Reglamento Nr. 1408/71 taikymo sritį ir dėl to yra „speciali neįmokinė išmoka“, kaip ji suprantama pagal šio reglamento 4 straipsnio 2a dalį, siejamą su jo II priedu. Pagal minėto reglamento 10a straipsnio 1 dalį tokias išmokas moka ir jų išlaidas padengia tik gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos institucijos pagal tos valstybės teisės aktus.
- 34 Minėto Sprendimo *Skalka* 26 punkte Teisingumo Teismas konstatavo, kad Austrijos kompensacinis priedas yra „speciali išmoka“, nes jis papildo senatvės ar invalidumo pensiją, yra socialinės paramos pobūdžio, kadangi juo siekiama užtikrinti gavėjui minimalų pragyvenimo lygį, jeigu jo pensija nepakankama, ir jis skiriamas remiantis objektyviais, įstatyme nustatytais kriterijais.
- 35 Be to, to paties sprendimo 29 ir 30 punktuose Teisingumo Teismas teigė, kad šis kompensacinis priedas traktuotinas kaip „neįmokinė išmoka“, nes išlaidas laikinai padengia socialinė įstaiga, paskui jas jai kompensuoja atitinkama federalinė žemė, kuri sumas, reikalingas šiai išmokai mokėti, gauna iš federalinio biudžeto, ir ši išmoka mokama ne iš apdraustųjų asmenų sumokėtų įmokų.
- 36 Neginčijama, kad atitinkamos Reglamento Nr. 883/2004 nuostatos, *ratione temporis* taikomos pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms, t. y. šio reglamento 3 straipsnio 3 dalis ir 70 straipsnis bei jo X priedas dėl „specialių neįmokinių išmokų pinigais“, šio vertinimo nekeičia.
- 37 Europos Komisija teigia, kad iš šių nuostatų galima padaryti išvadą, jog sąlyga, pagal kurią norėdamas gauti kompensacinį priedą suinteresuotasis asmuo turi turėti teisę teisėtai gyventi priimančiojoje valstybėje narėje ilgiau kaip tris mėnesius, neatitinka Sąjungos teisės. Bet kuris asmuo, kaip antai P. Brey, patenkantis į Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sritį kaip pensininkas, nebedirbantis pagal darbo sutartį ar nebevykdantis savarankiškos veiklos, pagal šio reglamento 70 straipsnio 4 dalį turi teisę gauti specialias neįmokines išmokas pinigais valstybėje narėje, kurioje gyvena. Pagal minėto reglamento 1 straipsnio j punktą asmens gyvenamoji vieta yra vieta, kur jis „paprastai gyvena“; šis žodžių junginys reiškia valstybę, kurioje tas asmuo paprastai gyvena ir kurioje yra įprastas jo interesų centras. Iš to matyti, kad ASVG 292 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su NAG 51 straipsnio 1 dalimi, numatyta sąlyga dėl teisėto gyvenimo šalyje yra netiesioginė diskriminacija, prieštaraujanti Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsniui, nes ji susijusi tik su Sąjungos piliečiais, kurie nėra Austrijos piliečiai.

38 Todėl pirmiausia reikia išnagrinėti, ar valstybė narė gali į Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sritį patenkančios išmokos skyrimą kitos valstybės narės piliečiui susieti su sąlyga, kad šis įvykdytų teisėto gyvenimo šalyje ilgiau kaip tris mėnesius sąlygas. Tik tuo atveju, jei atsakymas į šį klausimą būtų teigiamas, reikėtų nustatyti, ar teisė gyventi šalyje gali būti siejama su sąlyga, kad suinteresuotasis asmuo privalo turėti pakankamai išteklių, kad neprašytų tokios išmokos.

Dėl reikalavimo įvykdyti teisėto gyvenimo valstybėje narėje ilgiau kaip tris mėnesius sąlygas

39 Pažymėtina, kad Reglamento Nr. 883/2004 70 straipsnio 4 dalyje, kuria remiasi Komisija, įtvirtinta „kolizinė norma“, kuria siekiama nustatyti specialioms neįmokinėms išmokoms taikytiną teisę ir už šių išmokų mokėjimą atsakingą įstaigą.

40 Taigi šia nuostata siekiama ne tik išvengti kelių nacionalinių teisių taikymo vienu metu ir iš to galinčių kilti sunkumų, bet ir užtikrinti, kad, nesant asmenims, patenkantiems į Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sritį, taikytinos teisės, jiems nebūtų atimta galimybė gauti socialinę apsaugą (pagal analogiją žr. 1998 m. birželio 11 d. Sprendimo *Kuusijärvi*, C-275/96, Rink. p. I-3419, 28 punktą ir 2013 m. vasario 21 d. Sprendimo *Dumont de Chassart*, C-619/11, 38 punktą).

41 Vis dėlto šia nuostata, vertinama atskirai, nesiekama nustatyti materialinių teisės gauti specialias neįmokines išmokas pinigais egzistavimo sąlygų. Iš esmės šios sąlygos turi būti nustatytos kiekvienos valstybės narės teisės aktuose (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Dumont de Chassart* 39 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

42 Taigi remiantis Reglamento Nr. 883/2004 70 straipsnio 4 dalimi, siejama su jo 1 straipsnio j punktu, negalima daryti išvados, kad pagal Sąjungos teisę draudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, pagal kurias teisė gauti specialią neįmokinę išmoką pinigais siejama su reikalavimu įvykdyti teisėto gyvenimo atitinkamoje valstybėje narėje sąlygas.

43 Reglamentu Nr. 883/2004 nesukuriama bendra socialinės apsaugos sistema, pagal ją gali toliau egzistuoti atskiros nacionalinės sistemos ir vienintelis jo tikslas yra užtikrinti šių sistemų koordinavimą. Taigi pagal ją gali egzistuoti atskiros sistemos, lemiančios skirtingus skolinius reikalavimus įvairių institucijų atžvilgiu, prieš kurias išmokų gavėjas gali remtis tiesioginėmis teisėmis vien pagal vidaus teisę arba pagal vidaus teisę, prireikus papildytą Sąjungos teise (2008 m. balandžio 3 d. Sprendimo *Chuck*, C-331/06, Rink. p. I-1957, 27 punktą ir minėto Sprendimo *Dumont de Chassart* 40 punktą).

44 Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad iš principo nedraudžiama socialinių išmokų skyrimo ekonomiškai neaktyviems Sąjungos piliečiams susieti su reikalavimu, kad šie įvykdytų teisėto gyvenimo priimančiojoje valstybėje narėje sąlygas (šiuo klausimu žr. 1998 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Martínez Sala*, C-85/96, Rink. p. I-2691, 61–63 punktus; 2001 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Grzelczyk*, C-184/99, Rink. p. I-6193, 32 ir 33 punktus; 2004 m. rugsėjo 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Trojani*, C-456/02, Rink. p. I-7573 42 ir 43 punktus; 2005 m. kovo 15 d. Sprendimo *Bidar*, C-209/03, Rink. p. I-2119, 37 punktą ir 2008 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Förster*, C-158/07, Rink. p. I-8507, 39 punktą).

45 Tačiau sąlygos, su kuriomis siejamas teisės gyventi šalyje suteikimas, kaip antai pagrindinėje byloje sąlyga turėti pakankamai išteklių, kad nereikėtų prašyti kompensacinio priedo, turi atitikti Sąjungos teisę.

Dėl reikalavimo turėti pakankamai išteklių, kad nereikėtų prašyti kompensacinio priedo

- 46 Reikia priminti, kad valstybės narės piliečių teisė gyventi kitoje valstybėje narėje joje nedarbiant pagal darbo sutartį arba nevykdant savarankiškos veiklos nėra besąlygiška. Pagal SESV 21 straipsnio 1 dalį kiekvienas Sąjungos pilietis turi teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, tik jei laikosi Sutartyse ir joms įgyvendinti priimtose nuostatose įtvirtintų apribojimų ir sąlygų (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Trojani* 31 ir 32 punktus; 2004 m. spalio 19 d. Sprendimo *Zhu ir Chen*, C-200/02, Rink. p. I-9925, 26 punktą ir 2007 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Eind*, C-291/05, Rink. p. I-10719, 28 punktą).
- 47 Tarp tokių apribojimų ir sąlygų, kaip matyti iš Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies b punkto, yra valstybių narių galimybė reikalauti iš kitos valstybės narės piliečių, siekiančių teisės gyventi jų teritorijoje ilgiau kaip tris mėnesius nevykdant ekonominės veiklos, kad jie sau ir savo šeimos nariams turėtų visavertį sveikatos draudimą priimančiojoje valstybėje narėje ir pakankamai išteklių, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta šios valstybės socialinės paramos sistemai (šiuo klausimu žr. 2010 m. vasario 23 d. Sprendimo *Teixeira*, C-480/08, Rink. p. I-1107, 42 punktą).
- 48 Komisija, priešingai, nei visos rašytines pastabas pateikusios vyriausybės, tvirtina, kad kompensacinis priedas yra speciali neįmokinė išmoka pinigais, patenkanti į Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sritį, todėl jis negali būti laikomas „socialine parama“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies b punktą. Be to, iš šios direktyvos motyvų (Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, COM(2001) 257 galutinis)) matyti, kad šioje nuostatoje nurodytos „socialinės paramos“ išmokos yra tos, kurioms šiuo metu netaikomas Reglamentas Nr. 883/2004. Tokį aiškinimą patvirtina aplinkybė, kad, remiantis šiais motyvais, socialinė parama pagal Direktyvą 2004/38 apima nemokamą medicininę pagalbą, kuriai, remiantis Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 5 dalimi, šis reglamentas aiškiai netaikomas.
- 49 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, jog tiek iš vienodo Sąjungos teisės taikymo, tiek iš lygybės principo reikalavimų matyti, kad Sąjungos teisės nuostatos, kurioje, kai siekiama nustatyti jos prasmę ir apimtį, nėra aiškios nuorodos į valstybių narių teisę, sąvokos visoje Europos Sąjungoje paprastai turi būti aiškinamos savarankiškai ir vienodai, atsižvelgiant į šios nuostatos priėmimo aplinkybes ir ja siekiamą tikslą (žr., be kita ko, 2012 m. vasario 14 d. Sprendimo *Flachglas Torgau*, C-204/09, 37 punktą ir 2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Edwards ir Pallikaropoulos*, C-260/11, 29 punktą).
- 50 Kaip matyti iš šio sprendimo 33–36 punktų, išmoka, kaip antai kompensacinis priedas, patenka į Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sritį. Tačiau ši aplinkybė pati savaime negali būti reikšminga aiškinant Direktyvos 2004/38 nuostatas. Kaip tvirtino visos rašytines pastabas pateikusios vyriausybės, Reglamentu Nr. 883/2004 siekiama kitokių tikslų negu nurodytieji šioje direktyvoje.
- 51 Šiuo klausimu primintina, kad Reglamento Nr. 883/2004 nuostatomis siekiama SESV 48 straipsnyje apibrėžto tikslo išvengiant neigiamo poveikio, kurį naudojimas laisvo darbuotojų judėjimo teise gali daryti darbuotojų ir jų šeimos narių galimybei gauti socialinio draudimo išmokas (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Chuck* 32 punktą).
- 52 Būtent siekiant šio tikslo šiame reglamente, išskyrus jame įtvirtintas išimtis, numatytas principas, kad į jo taikymo sritį patenkančias išmokas pinigais galima perkelti į priimančiąją valstybę narę atsisakius gyvenamosios vietos taisyklių, kaip numatyta jo 7 straipsnyje (šiuo klausimu žr. 1997 m. lapkričio 4 d. Sprendimo *Snares*, C-20/96, Rink. p. I-6057, 39 ir 40 punktus).
- 53 Tačiau, nors Direktyva 2004/38 siekiama supaprastinti ir sustiprinti naudojimąsi pagrindine ir asmenine teise laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, kuri Sutartimi tiesiogiai suteikiama kiekvienam Sąjungos piliečiui (žr. 2008 m. liepos 25 d. Sprendimo *Metock ir kt.*, C-127/08, Rink. p. I-6241, 82 ir 59 punktus; 2010 m. spalio 7 d. Sprendimo *Lassal*, C-162/09, Rink. p. I-9217,

- 30 punktą ir 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimo *McCarthy*, C-434/09, Rink. p. I-3375, 28 punktą), iš jos 1 straipsnio a punkto matyti, kad ja taip pat siekiama nustatyti naudojimosi šia teise sąlygas (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *McCarthy* 33 punktą ir 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Ziolkowski ir Szeja*, C-424/10 ir C-425/10, Rink. p. I-14035, 36 ir 40 punktus), tarp kurių yra su teise gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius susijusi sąlyga, įtvirtinta šios direktyvos 7 straipsnio 1 dalies b punkte, kad Sąjungos piliečiai, neturintys arba nebeturintys darbuotojo statuso, privalo turėti pakankamai išteklių.
- 54 Ypač iš Direktyvos 2004/38 10 konstatuojamosios dalies matyti, kad šia sąlyga visų pirma siekiama, kad šie asmenys netaptų nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai (minėto Sprendimo *Ziolkowski ir Szeja* 40 punktas).
- 55 Tokia sąlyga pagrįsta idėja, kad Sąjungos piliečių teisės apsigyventi įgyvendinimas gali priklausyti nuo teisėtų valstybių narių interesų; šiuo atveju toks interesas yra viešųjų finansų apsauga (pagal analogiją žr. 2002 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Baumbast ir R*, C-413/99, Rink. p. I-7091, 90 punktą; minėto Sprendimo *Zhu ir Chen* 32 punktą ir 2006 m. kovo 23 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-408/03, Rink. p. I-2647, 37 ir 41 punktus).
- 56 Dėl to paties tikslo Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta nuo vienodo požiūrio principo leidžianti nukrypti nuostata, taikoma Sąjungos piliečiams, išskyrus darbuotojus, savarankiškai dirbančiuosius, tokį statusą išlaikančius asmenis ir jų šeimos narius, kurie gyvena priimančiosios valstybės narės teritorijoje; pagal šią nuostatą priimančioji valstybė narė neprivalo suteikti teisės gauti socialinę paramą, be kita ko, per pirmuosius tris gyvenimo šalyje mėnesius (žr. 2009 m. birželio 4 d. Sprendimo *Vatsouras ir Koupatantze*, C-22/08 ir C-23/08, Rink. p. I-4585, 34 ir 35 punktus).
- 57 Iš to matyti, kad Reglamentu Nr. 883/2004 siekiama užtikrinti Sąjungos piliečiams, pasinaudojusiems laisvu darbuotojų judėjimu, teisę ir toliau gauti tam tikras socialinės apsaugos išmokas, skirtas jų kilmės valstybėje narėje, o Direktyvoje 2004/38 priimančiajai valstybei narei savo ruožtu suteikiama galimybė Sąjungos piliečiams, neturintiems ar nebeturintiems darbuotojo statuso, nustatyti teisinius apribojimus dėl socialinių išmokų skyrimo, kad šie netaptų nepagrįsta našta šios valstybės narės socialinės paramos sistemai.
- 58 Tokiomis aplinkybėmis sąvoka „socialinės paramos sistema“, vartojama Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies b punkte, priešingai, nei teigia Komisija, negali būti susiaurinta iki socialinės paramos išmokų, kurios, remiantis Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 5 dalies a punktu, nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.
- 59 Kaip tvirtino dauguma rašytines pastabas pateikusių vyriausybių, priešingas aiškinimas lemtų nepagrįstą skirtingą požiūrį valstybėse narėse, priklausančių nuo jų nacionalinių socialinės apsaugos sistemų organizavimo tvarkos, nes tokios išmokos, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, pripažinimas „specialia“ ir jos priskyrimas Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sričiai priklauso nuo to, ar ši išmoka skiriama remiantis objektyviais nacionalinėje teisėje nustatytais kriterijais arba atsižvelgiant tik į suinteresuotojo asmens poreikius.
- 60 Iš to matyti, kad sąvoką „socialinės paramos sistema“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies b punktą, reikia apibrėžti ne remiantis formaliais kriterijais, o atsižvelgiant į šios nuostatos tikslą, nurodytą šio sprendimo 53–57 punktuose (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Vatsouras ir Koupatantze* 41 ir 42 punktus bei 2012 m. balandžio 24 d. Sprendimo *Kamberaj*, C-571/10, 90–92 punktus).
- 61 Todėl minėtą sąvoką reikia aiškinti taip, kad ji apima visokeriopą paramą, nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu suteikiamą valdžios institucijų, į kurias kreipėsi asmuo, neturintis pakankamai išteklių savo ir savo šeimos narių elementariems poreikiams patenkinti ir dėl to rizikuojantis savo gyvenimo šalyje laikotarpiu tapti priimančiosios valstybės narės viešųjų finansų našta, kuri galėtų turėti įtakos

bendram tos valstybės teikiamos paramos dydžiui (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Bidar* 56 punktą; *Eind* 29 punktą ir *Förster* 48 punktą; pagal analogiją žr. 2010 m. kovo 4 d. Sprendimo *Chakroun*, C-578/08, Rink. p. I-1839, 46 punktą ir minėto Sprendimo *Kamberaj* 91 punktą).

- 62 Dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamo kompensacinio priedo iš šio sprendimo 33–36 punktų matyti, kad tokia išmoka laikytina atitinkamos valstybės narės „socialinės paramos sistemos“ dalimi. Kaip Teisingumo Teismas nusprendė minėto Sprendimo *Skalka* 29 ir 30 punktuose, ši išmoka, kuria siekiama užtikrinti ją gaunančiam asmeniui minimalų pragyvenimo lygį, jeigu jo pensija nepakankama, mokama tik iš valstybės lėšų ir nereikalauja apdraustųjų asmenų įmokų.
- 63 Iš to matyti, kad aplinkybė, jog ekonomiškai neaktyvus kitos valstybės narės pilietis gali gauti tokią išmoką, nes jo pensija maža, gali būti įrodymas, kad šis pilietis neturi pakankamai išteklių, kad netaptų nepagrįsta našta šios valstybės socialinės paramos sistemai, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies b punktą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Trojani* 35 ir 36 punktus).
- 64 Tačiau kompetentingos nacionalinės institucijos negali padaryti tokios išvados, išsamiai neįvertinusios naštos, kuri konkrečiai tektų nacionalinei socialinės paramos sistemai skyrus šią išmoką, atsižvelgiant į individualias suinteresuotojo asmens situaciją apibūdinančias aplinkybes.
- 65 Pirma, pažymėtina, kad Direktyvoje 2004/38 neatmetama galimybė skirti socialines išmokas kitų valstybių narių piliečiams priimančiojoje valstybėje narėje (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Grzelczyk* 39 punktą).
- 66 Priešingai, daugelyje šios direktyvos nuostatų aiškiai teigiama, kad tokios išmokos jiems gali būti skiriamos. Kaip teisingai teigė Komisija, iš šios direktyvos 24 straipsnio 2 dalies teksto matyti, kad, nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalyje įtvirtinto vienodo požiūrio principo, priimančioji valstybė narė tik per pirmuosius tris gyvenimo joje mėnesius neprivalo Sąjungos piliečiams, neturintiems ar nebeturintiems darbuotojo statuso, suteikti teisės gauti socialinę paramą. Be to, šios direktyvos 14 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad išsiuntimo iš šalies priemonė neturi būti Sąjungos piliečio ar jo šeimos nario pasinaudojimo priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistema automatinė pasekmė.
- 67 Antra, pažymėtina, kad Direktyvos 2004/38 8 straipsnio 4 dalies pirmame sakinyje aiškiai numatyta, kad valstybės narės negali nustatyti tam tikros sumos, kurią jos laiko pakankamais ištekliais, tačiau turi atsižvelgti į atitinkamo asmens asmeninę padėtį. Be to, pagal to paties 8 straipsnio 4 dalies antrą sakinį ši suma neturi būti didesnė už ribą, žemiau kurios priimančiosios valstybės narės piliečiams turi būti suteikiama socialinė parama arba, kai šis kriterijus netaikomas, didesnė už priimančiosios valstybės narės mokamą mažiausią socialinio draudimo išmoką.
- 68 Iš to matyti, kad valstybės narės gali nustatyti tam tikrą sumą kaip referencinę, tačiau negali nustatyti minimalių pajamų sumos, kurios nepasiekus preziumuojama, kad suinteresuotasis asmuo neturi pakankamai išteklių, neatsižvelgusios į kiekvieno tokio asmens konkrečią situaciją (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Chakroun* 48 punktą).
- 69 Be to, iš Direktyvos 2004/38 16 konstatuojamosios dalies matyti, kad siekdama nustatyti, ar socialinės paramos gavėjas tapo nepagrįsta našta jos socialinės paramos sistemai, priimančioji valstybė narė, prieš išsiųsdama tokį asmenį iš šalies, turi išnagrinėti, ar jis susidūrė su laikiniais sunkumais, ir atsižvelgti į gyvenimo joje trukmę, asmenines aplinkybes ir suteiktos paramos dydį.

- 70 Galiausiai, trečia, reikia priminti, kad teisė laisvai judėti, kaip pagrindinis Sąjungos teisės principas, yra bendra taisyklė, todėl Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies b punkte numatytos sąlygos turi būti aiškinamos siaurai (pagal analogiją žr. minėtų sprendimų *Kamberaj* 86 punktą ir *Chakroun* 43 punktą) ir laikantis Sąjungos teisės nustatytų ribų bei proporcingumo principo (žr. minėtų sprendimų *Baumbast ir R* 91 punktą; *Zhu ir Chen* 32 punktą bei *Komisiją prieš Belgiją* 39 punktą).
- 71 Be to, valstybės narės joms suteikta veiksmų laisvė neturi naudotis taip, kad pažeistų Direktyvos 2004/38 tikslą, kuris yra supaprastinti ir sustiprinti naudojimąsi pagrindine Sąjungos piliečių teise laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, ir šios direktyvos veiksmingumą (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Chakroun* 43 ir 47 punktus).
- 72 Todėl tai, kad Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies b punkte, aiškinamame atsižvelgiant į šios direktyvos 10 konstatuojamąją dalį, teisė gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius siejama su aplinkybe, kad suinteresuotasis asmuo neturi tapti nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai, reiškia, kad kompetentingos nacionalinės institucijos, atsižvelgdamos į visus veiksnius ir laikydamosi proporcingumo principo, gali įvertinti, ar socialinės išmokos skyrimas gali būti našta visoms šios valstybės narės socialinės paramos sistemos rūšims. Direktyvoje 2004/38 pripažįstamas tam tikras priimančiosios valstybės narės piliečių finansinis solidarumas su kitų valstybių narių piliečiais, visų pirma jei sunkumai, su kuriais susiduria teisė gyventi šalyje turintis asmuo, yra laikini (pagal analogiją žr. minėtų sprendimų *Grzelczyk* 44 punktą; *Bidar* 56 punktą ir *Förster* 48 punktą).
- 73 Kaip matyti iš generalinio advokato išvados 74 punkto, Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies b punkto versijoje vokiečių kalba, priešingai nei daugumoje šios nuostatos versijų kitomis kalbomis, atrodo, nėra nuorodos į tokią „sistemą“.
- 74 Tačiau pagal nusistovėjusią teismo praktiką vienoje Sąjungos teisės nuostatos kalbinių versijų vartojama formuluotė negali būti vienintelis šios nuostatos aiškinimo pagrindas ar dėl to įgyti pirmenybę kitų kalbinių versijų atžvilgiu. Iš tiesų toks požiūris būtų nesuderinamas su vienodo Sąjungos teisės taikymo reikalavimu. Esant neatitikimui tarp įvairių kalbinių versijų, nagrinėjama nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant į teisės akto, kurio dalis ji yra, bendrą struktūrą ir tikslą (žr. 1990 m. kovo 27 d. Sprendimo *Cricket St Thomas*, C-372/88, Rink. p. I-1345, 18 ir 19 punktus bei 1998 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Institute of the Motor Industry*, C-149/97, Rink. p. I-7053, 16 punktą).
- 75 Iš šio sprendimo 64–72 punktų matyti, jog vien tai, kad valstybės narės pilietis gauna socialinės paramos išmoką, negali pakakti siekiant įrodyti, kad jis yra nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai.
- 76 Kalbant apie pagrindinėje byloje nagrinėjamas teisės nuostatas, pažymėtina, kad iš Austrijos vyriausybės per posėdį pateiktų paaiškinimų matyti, jog nors kompensacinio priedo suma priklauso nuo suinteresuotojo asmens finansinės padėties atsižvelgiant į referencinę sumą, nustatytą skiriant šį priedą, vien aplinkybės, kad ekonomiškai neaktyvus kitos valstybės narės pilietis paprašė šios išmokos, pakanka atsisakyti ją skirti, neatsižvelgiant į gyvenimo šalyje trukmę, minėtos išmokos sumą ir jos mokėjimo laikotarpį, taigi ir į našta, kuri dėl šios išmokos atsirastų visai šios valstybės socialinės paramos sistemai.
- 77 Konstatuotina, kad dėl to, jog priimančioji valstybė narė automatiškai neskiria atitinkamos socialinės išmokos ekonomiškai neaktyviems kitų valstybių narių piliečiams netgi praėjus trims gyvenimo šalyje mėnesiams, kaip nurodyta Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalyje, jei suinteresuotojo asmens ištekliai mažesni už šiai išmokai skirti numatytą referencinę sumą, priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos negali, laikydamosi iš šios direktyvos 7 straipsnio 1 dalies b punkto ir 8 straipsnio 4 dalies kylančių reikalavimų ir proporcingumo principo, išsamiai įvertinti naštos, kuri būtų tiktai socialinės paramos sistemai skyrus šią išmoką, atsižvelgiant į individualias suinteresuotojo asmens situaciją apibūdinančias aplinkybes.

- 78 Konkrečiai kalbant, tokioje byloje, kaip nagrinėjamoji, būtina, kad priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos, nagrinėdamos ekonomiškai neaktyvaus Sąjungos piliečio, kurio padėtis tokia kaip P. Brey, prašymą, galėtų, be kita ko, atsižvelgti į jo gaunamų pajamų dydį ir pastovumą, į tai, kad dėl šių pajamų minėtos institucijos jam išdavė registracijos sertifikatą, ir į laikotarpį, kuriuo prašoma išmoka jam gali būti mokama. Be to, siekiant tiksliau įvertinti našta, kuri dėl tokio mokėjimo tektų nacionalinei socialinės paramos sistemai, gali būti svarbu, kaip per posėdį tvirtino Komisija, nustatyti, kokia procentinė dalis Sąjungos piliečių, gaunančių senatvės pensiją kitoje valstybėje narėje, gauna šią išmoką.
- 79 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris vienintelis yra kompetentingas įvertinti faktines aplinkybes, atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, turi nustatyti, ar išmokos, kaip antai kompensacinis priedas, skyrimas asmeniui, kurio padėtis kaip P. Brey, gali būti nepagrįsta našta nacionalinei socialinės paramos sistemai.
- 80 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, jog Sąjungos teisė, visų pirma Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies b punktas, 8 straipsnio 4 dalis ir 24 straipsnio 1 ir 2 dalys, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiami valstybės narės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos išmoka, kaip antai kompensacinis priedas, numatytas ASVG 292 straipsnio 1 dalyje, netgi praėjus trims pirmiesiems gyvenimo šalyje mėnesiams, kad ir kokios būtų aplinkybės, automatiškai neskiriama ekonomiškai neaktyviam kitos valstybės narės piliečiui motyvuojant tuo, kad, nepaisant to, jog jam išduotas registracijos sertifikatas, šis pilietis neatitinka teisėto gyvenimo pirmojoje valstybėje narėje ilgiau kaip tris mėnesius sąlygų, nes tokia teisė gyventi šalyje yra susieta su reikalavimu tokiam piliečiui turėti pakankamai išteklių, kad neprašytų minėtos išmokos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 81 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

Sąjungos teisė, visų pirma 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 7 straipsnio 1 dalies b punktas, 8 straipsnio 4 dalis ir 24 straipsnio 1 ir 2 dalys, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiami valstybės narės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos išmoka, kaip antai kompensacinis priedas, numatytas Bendrojo socialinio draudimo įstatymo (*Allgemeines Sozialversicherungsgesetz*), nuo 2011 m. sausio 1 d. iš dalies pakeisto 2011 m. Biudžeto įstatymu (*Budgetbegleitgesetz 2011*), 292 straipsnio 1 dalyje, netgi praėjus trims pirmiesiems gyvenimo šalyje mėnesiams, kad ir kokios būtų aplinkybės, automatiškai neskiriama ekonomiškai neaktyviam kitos valstybės narės piliečiui motyvuojant tuo, kad, nepaisant to, jog jam išduotas registracijos sertifikatas, šis pilietis neatitinka teisėto gyvenimo pirmojoje valstybėje narėje ilgiau kaip tris mėnesius sąlygų, nes tokia teisė gyventi šalyje yra susieta su reikalavimu tokiam piliečiui turėti pakankamai išteklių, kad neprašytų minėtos išmokos.

Parašai.